

AASTAST 1926

HUGO TREFFNERI GÜMNAASIUM

OKTOOBER 2020

MILLANG

MUUTUSTE AEG

On harilik septembrikuu hommik. Koolimajas ringi liikudes panen oma mälu proovile tuttavaid ja tundmatuid nägusid eristades. Mõistagi on see kaunis keeruline, möödunud on ka tavatult kaua aega ajast, mil koolivendi ja -õdesid viimati nägin. Suurema üllatuseta pean tõde- ma, et mu analüüsi- ja oskus on küllaltki kehv, kui pean järjekordset saja üheksakümne sentimeetri pikkust kaasõpilast üheteistkümnendikuks. Ei jää muud üle, kui käega lüüa. Ehk ongi kõik nooremad õpilased nõnda pikad ja täiskasvanulikud.

Paari nädala möödudes hakkavad näod korduma, kes jääb silma stiili, kes saavutuste, kes aktiivsuse poolest. Sel aastal tundub eristuvaid, isegi unikaalseid karaktereid olevat kohe hulgi, ent on ka võimalik, et sää-

rane mulje tuleneb minu esmakordsest kõrvaltvaatajakogemusest. Vaatepilt on aga igati rõõmustav. Erinevus on ju teadagi erilisus, olgu see siis kohe- selt märgatav või silmale nähtamatu.

Nõnda liiguvadki koridorides kõrvuti mugavusest hoolivad õpilased dressides ja viksid noored härrasmehed ülikondades, viisijuppi ümisedevad kekslejad ning nina raamatus õppematerjalile keskenduvad õppijad. Mõned noored jäävad kooli hiliste õhtutundideni, veetes tundidevälist aega huviringides või klassikaaslastega ühiselt õppides. Teised ruttavad jällegi kooliuksest välja kohe, kui kell neile selleks loa annab. Kõik nad on omamoodi sarnased, olles samal ajal hämmastavalt omapärased. Kes soovib massi seast avalikult

silma paista, kes peab õigeks vaid ise teada, et on rariteet. Mõni õpilane on enda eripära juba avastanud, teine veedab aastaid „selle õige” otsinguil.

Erinevaid katsetusi ja püüdlusi oma nišši leida on kõrvalt aga vapustavalt huvitav vaadata. Igaüks leiab end küll lõpuks, kuid kui palju oleks võimalik vältida komistuskivisid, kui kõik lood, olgu need millised tahes, kaasaelajaile kättesaadavad oleks. Õnneks jagub tasakaalukalt nii avameelseid kui ka salalikke eneseotsinguil viibijaid, kummagi ülekaal oleks kahtlemata üpris tülikas.

Julgem olla omanõoline, saagu see siis avalikuks teadmiseks või vaid omaenda väärtushinnanguks.

TOIMETUS

Anita Algu
Ingrid Alla
Anette Ama
Triinu Aru
Holger Dahl
Mari Lepp
Aadi Parhomenko
Estin Rand
Elo Saal
Elis Saarelaid
Elis Riin Tars
Susann Vahrušev

JUHENDAJA

Age Salo

PEATOIMETAJA

Sirely Veri

KAANEPIILT

Kristiina Ernits

FOTOGRAAFID

Holger Dahl
Kristiina Ernits
Liisa-Lotta Jürgenson
Daniel Moppel
Mari Möttus
Joel Ruuben Seene
Pauline Ööpik

KEELETOIMETUS

Ingrid Alla
Lauren Aunpuu
Aadi Parhomenko
Grete Tõniste
Susann Vahrušev
Lulu Vase
Sirely Veri

KÜLJENDUS

Mari Lepp
Sirely Veri

SIRELY VERI peatoimetaja

HUGO KIIDAB

punkaritest õpetajaid ja koolitöötajaid, kes õpetajate päeval kõigil naeru näole töid.

MAURUS LAIDAB

õpilasi, kes jagavad sotsiaalmeedias ebatsensuurseid pihte.

ÕNNITLEME!

Karin Soodla	02.07
Ave Rikas	14.07
Toomas Jürgenstein	23.07
Aare Ristikivi	30.07
Ketlin Taidre	14.09
Trine Uusen	19.09
Anett Pullerits	23.09
Aino Saar	23.09
Tiina Pluum	07.10
Priidu Beier	16.10
Margit Augla	19.10
Eha Paabo	19.10
Heivo Kikkatalo	24.10

TAASKORD LÄKS JALGPALLITURNIIRI VÕIT REAALIDELE!

ANITA ALGUS

23. ja 24. septembril toimus klassidevaheline jalgpalliturniir, mille võitis 10. b klass. Teiseks tuli 12. e klass ning pärast lisaajaga kolmanda koha mängu saavutas kolmanda koha 12. b klass.

Nagu traditsiooniks on saanud, toimus EMÜ spordihoone jalgpalliväljakul taaskord klassideva-

heline jalgpalliturniir, mis pakus üllataval kombel mitmeid pingeid kruvivaid hetki. Enne kolmanda koha mängu peeti võimas finaali, kus osalesid 10. B ja 12. E klass. Tulemusega 4-3 sai turniiri võidu 10. B klass. Kolmanda koha mängu seis oli enne otsustavat lisaajaga 1-1, kuid lisaajal lõi 12. B klass palli 12. D klassi väravasse, saavutades nõnda kolmanda koha.

Turniiri korraldaja Kristjan Kruk sõnas jalgpalliturniiri kohta nii: „Koolis on tähtis korraldada selliseid spordivõistlusi, et õpilased saaksid ennast erinevatel spordialadel proovile panna ning see on mõnus vaheldus tavapärasele õppele.”

Turniiri korraldamisele aitasid kaasa Coca-Cola HBC Eesti, Lock Inn ja TBD-Biodiscovery.

FOTO: JOEL RUUBEN SEENE

POISTEPORTSUST XL-MENÜÜKS

ELIS RIIN TARS

Alates uuest õppeaastast on sööklas Poisteportsu asemel nimeks XL-menüü. Millest selline nimevahetus?

Kommenteerib kooli direktor Ott Ojaveer: „Nimevahetuseks oli kaks põhjust. Esiteks, riigihankes on kirjas, et peab olema selline nimi ja kool ei taha pahandusi. Teiseks, kooli vilistlane kaebas, kuidas Poisteports on seksistlik. XL-ports sai nimeks, sest riigihankes on kirjas, et peab koolides olema selline nimi. Kust see nimi tuli, täpselt ei tea. Ega mulle ka väga uus nimi ei meeldi.”

TREFFNERI AJALOOLASTE SUVINE SEIK

ESTIN RAND

Mõeldes suvevaheajale, seostub see peamiselt rohke vaba aja ja puhkamisega. Juuli lõpus toimus aga rahvusvaheline ajaloo teemaline suvekool, mida korraldas Eesti Mälu Instituut koostöös Saksa suursaatkonnaga. Meie koolist osales seal lausa viis õpilast – Kirke Niinemets, Aadi Parhomenko (mõlemad 11.d), Hanneloore Horn, Estin Rand (mõlemad 11.e) ning Orm Mõru (12.e)

Nelja päeva jooksul kuulati erinevaid ettekandeid ja käidi ekskursioonidel, mis ilmestasid inimsusevastaseid kuritegusid Eestis II maailmasõja ajal ning pärast seda. Juhendajateks olid Eesti Mälu Instituudi teadur-projektijuht Eli Pilve ning endine MEP Indrek Tarand, kes

FOTO: ELIIS MÄTAS

aeg-ajalt kostitas osalejaid huvitavate seikadega oma noorusest nõukogude ajal ning tööst Euroopa Parlamendis.

Suvekoolis vaadati ka filme nagu „1944”, „Risttuules” ja „Vehkleja”. Külalastati Eesti Sõjamuuseumi – kindral Laidoneri muuseumi, Sinimägesid, Vaivara muuseumi, Tapa sõjaväelin-

nakut, Pagari tänava konge ning Patarei vanglat.

Kahtlemata oli tegemist unustamatu ettevõtmisega – saime juurde teadmisi Eesti ajaloost, praktiseerisime inglise keelt, tutvusime noortega Lätist ja Leedust (legendaarne „Ärgake, Baltimaad!” ei jäänud seejuures kõlamata!) ning leidsime uusi sõpru, kellega hoiame siiani ühendust.

RAJU ÕPETAJATE PÄEV

ELIS RIIN TARS

FOTO: JOEL RUUBEN SEENE

12.e küttis kogu kooli pungist kuumaks

5. oktoobril võis kooli peal liikumas näha väga rajaju seltskonda. Nimelt olid meie armsad õpetajad omandanud uue rolli punkaritena. Vahetunnis said punkarid oma loovuse lendu lasta ja nende sünnitisi kanti hiljem aktusel ette. Viiendat tundi andsid 12.e klassi õpilased ja õpetajatelgi tuli taas koolipinki asuda. Päeva lõpetas meeleolukas aktus, kus oli nii tantsu kui ka laulu. Parima kostüümi tiitli võitis Karin Soodla. Täna ka tublisid tegijaid. Aasta õpetajaks valiti Anneli Mägi ja aasta tegijaks Aime Punga. Kiideti veel Ott Maidret ja Kerli Orav-Puuranda, kes valiti Tartus 2020. aasta gümnaasiumiõpetaja auhinna laureaatideks. Palju õnne!

UUED NÄOD ÕPETAJATE SEAS

INGRID ALLA
TRIINU ARU
ELIS RIIN TARS
SUSANN VAHRUŠEV

Värske kooliaasta Hugo Treffneri Gümnaasiumis on taas-kord esmakordseks kogemuseks viiele kümnendale klassile. Kooli peal uudista-

mas võib aga lisaks elevil rebastele näha ka uusi nägusid õpetajaskonnast. Alanud aastal on Treffneri õpetajate hulgas neli uut õpetajat, kellest paari on kooliseinte vahel liikumas nähtud ka varasemalt, keda õpilasena, keda õpetajana. Kuidas õpetajad end uues keskkonnas tunnevad, millised on nende esmuljed koolist ja õpilastest

ning milliseid lootusi seavad nad endile eesootavaks kooliaastaks? Küllastasime õpetajaid, et nendega sel teemal veidi vestelda ja neid ka õpilastele lähemalt tutvustada. Soovime omalt poolt värske-tele Treffneri õpetajatele palju edu ja jõudu, tere tulemast Treffnerisse!

JULIA POLIKARPUS

Õppeaine: matemaatika

Intervjueerija: Elis Riin Tars

Tähtkuju: Sönn

Kuidas sattusite Treffnerisse tööle?

Direktor helistas ühel veebruarikuusel hommikul ja küsis, kas oleksin nõus õpetama üht realklassi.

Mis meeldib Teile õpetamise juures kõige rohkem?

Kui mõnel õpilasel lähevad silmad särama, sest ta sai asjast aru, avastas enda jaoks uue seose või leidis mingi põneva fakti.

Kuidas erineb praegune Treffner Teie õppimisaja Treffnerist?

Füüsiline keskkond on hoopis teistsugune. Õppisin HTG-s 6 aastat ja abituriumis õppides leidis aset tulekahju. Praeguses koolimajas orienteerun mõttes ikka tähiste O (otsekoridor), P (põikkoridor) ja Ü (ülemine koridor) järgi. Õpilastelt ega õpetajatelt ei koguta täna enam tualettpaberi raha. Samuti ei saadeta õpilast kantseelisse avaldust kirjutama, kui tal on õpimotivatsiooniga probleeme.

Olen tänulik, et sain õppida füüsikat Märta Kase ja muusikat Ülle Keerbergi käe all. Kahjuks on nad nüüd lahkunud igaviku teedele.

Kui Te poleks õpetaja, siis millise elukutse esindaja oleksite?

Olen töötanud surnuaias heakorratöölisena, ülikoolis rahvusvaheliste konverentside sekretärina, assistendina, teaduri, õppekvaliteedi peaspetsialisti ja lektorina. Mulle meeldib organiseerida, seega sobiksid pea kõik sellega seotud ametikohad.

Üks mõte või tsitaat, mis on Teile meelde jäänud ja Teid mõtlema pannud.

„Ärge siis hakake muretsema homse pärast, sest küll homne päev muretseb ise enese eest! Igale päevale piisab oma vaevast.” Piibel, Mt 6-34.

ELINA VINTER

Õppeaine: vene keel

Intervjueerija: Triinu Aru

Kust Te pärit olete?

Tulen Pärnust.

Kuidas ja miks tulite Treffnerisse õpetajaks?

Väga ootamatult sain direktorilt kirja, kas sooviksin vestlema tulla (mainin ära, et põhitöökoht oli mul olemas ja uut ma ei otsinud). Mõtlesin, et käin ära, vaatan ja proovin, kuid olin veendunud, et niikuinii ma Treffnerisse tööle ei saa. Vestluse päeval juhtus vastupidine: sain jaatava vastuse. Ja nüüd olen ma siin!

Miks valisite oma elukutseks just vene keele õpetaja?

Tegelikult pole ma tahtlikult endale vene keele õpetaja elukutset valinud. Mind on alati huvitanud eesti keel. Tahtsin saada vene koolis eesti keele õpetajaks, sest olen ise läbi elanud eesti keele õppimise ja oli soov aidata selles ka teisi. Läksingi õppima eesti keele võõrkeelena õpetajaks. Õpingute ajal oli võimalus valida endale lisaeriala, mõtlesin, et pigem õpin praegu rohkem, kasutan võimalust ja saan korraga kahe aine, nii eesti kui ka vene keele õpetajaks. Kaks on ju parem kui üks!

Mis inspireerib Teid hommikul kooli tulema?

Lahedad õpilased ja armsad kolleegid.

ANETT PULLERITS

Õppeained: eesti keel ja kirjandus; näiteringi juhendaja

Intervjueerija: Susann Vahrušev

Kes Te olete ja kust tulete?

Olen Treffneri vilistlane, lõpetasin gümnaasiumi neli aastat tagasi. Vist siis kooli kõige noorem õpetaja? Pärast Treffnerit läksin õppima Tartu Ülikooli kirjandus, kultuuriteadusi ning eesti keelt, nüüd õpin teist aastat lavakas teatrikunsti ja teatripedagoogika erialal.

Kuidas sattusite Treffnerisse?

Kuulutati välja eesti keele õpetaja konkurss. Tegelikult pole mul kunagi olnud õpetaja-ameti unistust, aga olen mõelnud, et kui kuskil seda tööd teha, siis Treffneris. Arvasin, et see tuleb alles kunagi 60-aastaselt, pärast kõiki teisi asju, aga tuli hoopis varem ette.

Mis on tsitaat, mis Teiega alati kaasas käib?

Tsitaati vist ei ole, aga on üks lühike Juhan Liivi luuletus:

„Kes leiva jaoks õpib,
see südant ei saa
ei saa
kahte jumalat teenida
korraga”.

Ma võitlen tihti oma praktilise meelega ja see on see, mida ma endale meelde tuletan, kui ma kaalun asjade vahel, mida ma pean tegema versus mida ma tahan teha.

Milline on Teie lemmikvärv?

Rukkilillesinine ja valge.

OTT MAIDRE**Õppeaine: bioloogia; roheliste ringi juhendaja**

Intervjueerija: Ingrid Alla

Kust Te pärit olete?

Tegelikult ma olen pärit Tallinnast, Piritalt – ma ei nimeta ennast tallinlaseks vaid pigem piritalaseks. Me ise ütlesime Pirital, et Tallinn hakkab peale Pirita jõge - Kesklinn ja Kadriorg tunnused olevat hästi kaugel.

Miks Treffner?

Eelmisel aastal pidin Treffneris olema lihtsalt ajutine nähtus, aitama korraks hädast välja. Tulen ise Tartu Tamme Gümnaasiumist, kuhu läksin esimest korda täiskohaga õpetajaks. Seal tundsin, et olen teatud piiri kätte saanud: kool töötab, areng oli toimunud mingi piirini ära ja tundsin, et pean edasi liikuma. See otsus oli suhteliselt raske, kuna pidin maha jätma hästi toreda ja südamliku klassi – see pitsitab siiani kõige rohkem. Sisimas teadsin aga, et ma pean muutma keskkonda. Kui oleme väga mugavas keskkonnas, ei saa me edasi liikuda, jääme sinna kuidagi toppama.

Kui peaksite olema ükskõik millise teise aine õpetaja, siis millise?

Ilmselt ühiskonnaõpetus ja ajalugu. Toimuks arutelu, mis näitaks ära, et maailm ei ole binaarne - nii nagu looduses on tegelikult hästi palju halli ala, on seda hästi palju ka meie ühiskonnas. Selle arutelu puhul tunnen, et see paneks mind põlema ja räägiksin klassi ees sellest vist ahvi-vaimustusega.

Ehk loodus- ja reaalteadused ei ole humanitaarteadustest kõrgemal?

Ei ole, nad on tegelikult sarnased: nagu ühe mündi erinevad tahud, mida pole isegi kaks, vaid sada tuhat erinevat. Igaüks vaatab enda tahku ja arvab, et see ongi tõde, kuid tegelikult kirjeldame lihtsalt elu erinevatest perspektiividest. Aina rohkem olen aru saanud, et näiteks kliimamuutustega võitlemisel ei piisa ainult loodusteadlastest, vaid on vaja humanitaare sinna kõrvalle, kes tõlgendavad ühiskonnale, mis toimub. Loodus-, reaali- ja humanitaarteadlased peaksid käsikäes mööda aasa jalutama, et üldse ellu jääda.

Selle õppeaasta suurim eesmärk?

Ellu jääda! Süsteemist aru saada, õppida selgeks vähemalt ühe klassitäie õpilaste nimed. Üllatusin, et siin on väga struktureeritud süsteem, tänu millele suudetakse muidugi palju rohkem ära teha. Tammes oli hästi liberaalne süsteem: kõik lepidi kokku rohujuuretasandil. Samuti on suureks väljakutseks süvakursuste andmine: olen esimese kuu jooksul juba päris mitu korda korralikult pange pannud, ent arvan, et on hästi tavaline teha arengu käigus vigu ja neist õppida. Naljakas on see, et paljud õpilased võtavad viga kui karistust, tegelikult on viga see koht, kus näha, et oled valesti aru saanud ja on arenguruumi: kui miski on täiuslik, olgu see siis kontrolltöö või süsteem, siis see on valmis ja ei saa enam kunagi edasi areneda, ja sellepärast ei tohiks miski täiuslik olla.

Mida õpiksite 18-aastaselt iseendalt?

Oskaksin aega rohkem maha võtta. Tunnen, et ma ei oska enam nii kergesti välja lülituda. Eriti praegu, kui valmistan tunde ette rohkem kui kella kaheteistkümnene öösel ja tunnen, et ma pole siiski sellel tasemel, kus tegelikult olla tahaksin, olen jälle kuidagi algusjärgus. Kui olin gümnasist, sain aru, et ma alles õpin ja ei muretsenud nii palju selle pärast, et ma ei tea kõike. Oskasin ennast palju paremini välja lülitada – nüüd jääb kuidagi ketrama, kell kaks öösel voodis hakkab aju lihtsalt ketrama, aga üks igaüks on vist selles momendis olnud.

TREFFNERISTID JA AJALUGU

AADI PARHOMENKO

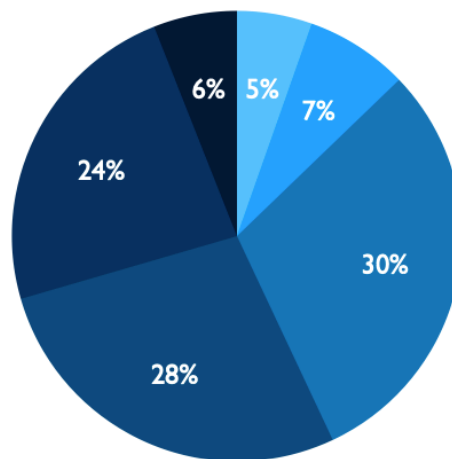
„Ajalugu on teadus ja kunst. Pilk minevikku ja väljavaade tulevikuks. Võimalus näha, kust me tuleme ja kes me oleme.” Nii defineerib üks anonüümne treffnerist ajalugu. Mida arvavad treffneristid ajaloost kui teadusest ning selle õpetamisest ja õppimisest? Internetiküsitluses osalesid 149 õpilast.

Kas treffneristidele meeldib üldse ajalugu? 22% õpilastest vastas, et mõnikord neid ajalugu huvitab, 37% vastanuile meeldib ajalugu üsnagi palju, samas rohkem kui viien dikule pakub ajalugu väga palju huvi. Leidus ka inimene, kes arvas, et suurema osa minevikust võiks sootuks unustada. Läheme nüüd ajaloo kui õppeaine juurde. Ligi kaks kolmandikku vastanutest pidas ajalootunde meeldivaks või hu-

“ Leidus ka inimene, kes arvas, et suurema osa minevikust võiks sootuks unustada.

vitavaks. Üksteist vastajat (7,4%) nimetas seda lausa oma lemmikõppeaineiks, kuid üheksa õpilast (6,2%) väitsid, et lausa vihakavad

Kuidas sulle meeldib ajalugu kui õppeaine koolis?

● Ei meeldi
● Väga meeldib
● Nii ja naa
● Minu lemmikõppeaine
● Meeldib
● Vihkan ajalootunde

ajalootunde. Natukene üle pooltele vastanutest on ajaloo hindelised tööd tehtavad (küsitluses saab hakkama), 17 inimese (11,6%) jaoks aga väga lihtsad. 55,7% vastanutest saab ajaloo kursusehindeks enamasti viie.

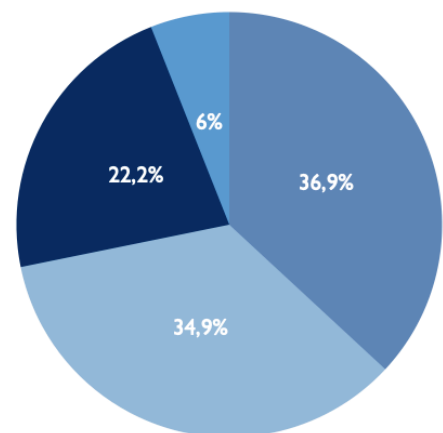
Probleeme ajaloo õpetamises nii Treffneri koolis kui ka mujal osade vastanute sõnul siiski leidub. Mõne õpilase sõnul keskendutakse liigselt Euroopa ajaloole ning unarusse jäävad USA, Aasia ja Aafrika ajalugu. Üks vastanu heitis ette, et ajalootunnis räägitakse liiga palju meestest ja nende tegemistest, kuid naised

jäetakse kõrvale. Kindlasti annaks seda natukene parandada, kuid paraku on senise ajaloo jooksul valitsenud ja otsustanud peamiselt mehed, seda nii riigitüüri juures kui ka kodus.

Teine vastaja jällegi leidis, et tunnid on monotoonised loengud ning õpilase-õpetaja ja ka õpilaste omavaheline diskussioon on peaaegu olematu. Lisaks arvas see vastaja, et „paari foto ja propaganda-plakatiga” slaidide asemel peaks õpetamises kasutama rohkem ajalootruuid filme või hoopis video-

materjale, kui õpitavast perioodist neid leidub – nii tekib visuaalne

Kas sind huvitab ajalugu?

● Üsnagi palju tunnen huvi ajaloo vastu
● Mõnikord on huvitav
● Jah, väga
● Minu jaoks on vaid olevik ja tulevik

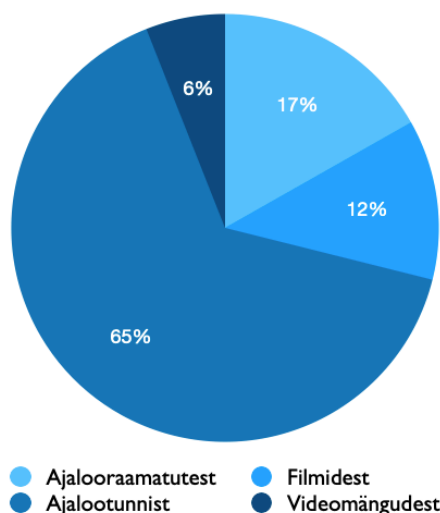

Millise ajaloo suurkuju elu oleks keegi tahtnud elada?

Levinumad olid Kleopatra (33 vastajat), Albert Einstein (25 vastajat) ja Jeanne d'Arc (21 vastajat).

Kolm õpilast vastasid sellele küsimusele, et tahaksid elada Priidu Beieri elu.

Kust oled saanud suurema osa oma ajaloolaseid teadmisi?

kontekst, millela tema hinnangul ajalugu mõista ei saa. Kolmanda õpilase arvamuse kohaselt õpetatakse koolis koos kunstiajaloo, muusika ja kirjandusega (see sisaldab ka palju ajalugu) liiga palju ajalugu, mille asemel peaks õppima rohkem reaali- ja loodusaineid, sest „need on pidevas muutuses”, samas kui „minevik enam ei muutu” ning „liigse” ajalooõpetamise tõttu käivat Eesti teadus alla. Mina olen aga ka kuulnud vastupidist: ajalugu on just see õppeaine, mille kursuste arvu on viimase paarikümne aasta jooksul vähendatud. Julgen siiski väita, et ajaloo õpetamisega on HTGs kõik korras, sest vastuseid „ajalootunnid ei meeldi” või „vihkan ajalootunde” valisid vaid 17 õpilast (11,6%). Üks õpilane väitis ka, et ühe meie kooli ajalooõpetaja tõttu on temas tärganud ajaloo-huvi.

Kleopatrast Albert Einsteini

ni
Küsitluse tulemused näitavad, et umbes kaks kolmandikku vastanuist on suurema osa oma ajaloo-teadmistest saanud ajalootunnist. On aga ka neid, kelle ajalootar- kused tulevad peamiselt video- mängudest (6%). Palusin nimeta- da peast mõne ajaloosündmuse ja selle toimumise aja. Peaaegu iga vastaja oskas midagi nimetada. Populaarseimad olid mõlema maa- ilmasõjaga seotud daatumid, Eesti iseseisumine ja taasiseseisumine, vabadussõda ning Prantsuse revo- lutsioon. Selle juures tasuks mees- pidada, et kuigi on kasulik teatud aastaarve peast teada, et ajas pa- remini orienteeruda, on olulisem mõista ajastut, konteksti ning tea- da eeskätt „miks?”, mitte „millal?”. Küsisin, millise ajaloo suurkuju elu oleks keegi tahtnud elada? Le-

vinumad olid Kleopatra (33 vasta- jat), Albert Einstein (25 vastajat) ja Jeanne d'Arc (21 vastajat). Kolm õpilast vastasid sellele küsimusele, et tahaksid elada Priidu Beieri elu.

Viimane küsimus oli esitatud pigem meelelahtutuseks ja naljaga pooleks. Selle asemel, et soovida elada kellegi teise elu, peaks proo- vima elada enda oma võimalikult hästi ning üritada õppida teiste vigadest enda omade asemel. Sel- leks pakub ajalugu küllaldaselt või- malusi. Iseküsimus, kas tingimata peab elama eesmärgiga saada aja- loo suurkujuks. Üsna kindel on aga see, et kui keegi ajalugu ei mäleta, siis vaevalt ajalugu teda mäletama hakkab.

KOOLIPÄEV MASKIGA

ESTIN RAND

Nüüd, mil saabunud on jahedamate ilmadega sügis, linnades liigub taas rohkem inimesi ning koroonaviirus pole kuhugi kadunud, tekib tahes-tahtmata küsimus, kuidas end tõhusamalt viiruse eest kaitsta. Peale sageda kätepesu ning distantsi hoidmise peetakse üheks võimaluseks maski kandmist. Meie kooliski võib märgata üksikuid maskikandjaid. Otsustasin uurida, kas maski kandmisest on koroonaviiruse leviku takistamisel abi ning kuidas seda õigesti teha. Selle käigus sooritasin eksperimendi – olla terve (kooli)päeva jooksul kirurgilise maskiga.

Olles pidanud maski kandma paar-kolm korda, polnud ma eriti hästi kursis, kuidas seda tegelikult teha tuleks. Uurisin internetist erinevaid lehekülgi ning küsisin nõu kooliõelt Jaanika Saarepuult.

Kas maski kandmine aitab?

Meedias on tihti ilmunud artikleid, mis küsivad, kas maski kandmisest on üldse kasu. Maski kandmisel hingatakse väljahingatud süsinikdioksiid tagasi sisse, takistades õhu loomulikku juurdevoolu.

Paratamatult on maskiga raskem hingata, aga kui see põhjustab hingamisraskusi või pearinglust, võib see pelgalt olla ka märk sellest, et mask on halvasti paigaldatud. Maski kandmisest on abi ainult siis, kui

seda tehakse korrektselt. Vastasel juhul võib see hoopiski viiruse levimisele kaasa aidata.

Kuidas kanda maski korrektselt?

Paljud inimesed pole piisavalt teadlikud sellest, kuidas maski päriselt kanda tuleb. Üheks suurimaks veaks on näiteks arvata, et üht kirurgilist maski saab kanda terve päev või mitu korda järjest. Tegelikuses on ühe kaitsemaski maksimaalne kandmise aeg keskmiselt kolm tundi, sest pikema aja jooksul võib maski pealispind viirust eda-

Koolimajja saabudes kohtas pisut uurivaid pilke, klassikaaslased tundsid huvi, miks ma ootamatult kaitsemaski olen kasutama hakanud.

Klassijuhatajagi küsis, kas kõik on korras.

si kanda. Korra maski eemaldanud, ei tohi seda kindlasti tagasi pan-

na, vaid tuleb kasutusele võtta uus. Kui juhtub, et inimene köhib või aevastab maski kandes, tuleb kaitsemask samuti kiiremas korras välja vahetada.

Suure tähtsusega on kätepesu või käte desinfitseerimine, mida tuleb teha enne maski peale panes ja pärast ära võttes. Kui võimalik, eelistada pigem kätepesu.

Maski valge pool peab jääma sisepoole ning sinine pool väljapoolle. Mask peab olema tihedalt ümber nina ja põskede, kattes ühtaegu nii nina, suud kui ka lõuga. Maski kõvem, klambriga osa käib fikseeritult nina juurde.

Nagu ka maski esmalt näole pannes, tuleb seda eemaldades võtta kinni valgetest kinnitusaasadest, hoidudes aga maski sise- ja välispinna puutumisest. Mask tuleb visata soovitatavalt suletavasse prügikasti või panna kinnisesse kilekotti ja seejärel prügikasti.

Kuidas eksperiment läks?

Oma eksperimendi alguse kergendamiseks väljusin juba kodust kaitsemaskiga. Sõltudes kooli minekul suuresti ühistranspordist, mida kasutavad praegusel ajalgi üsna paljud inimesed, oli kindlasti kasulik maski kanda. Üldjuhul olid inimesed bussis maskideta – väga vähesel oli riidest või tavaline kirurgiline mask ees.

Koolimajja saabudes kohtas pisut uurivaid pilke, klassikaaslased tundsid huvi, miks ma ootamatult kaitsemaski olen kasutama hakanud. Klassijuhatajagi küsis, kas

kõik on korras. Kinnitasin kõigile rahuliku meelega, et pole tarvis muretseda – vähemalt enda hinnangul olin suurepärase tervise juures.

Koolipäeva jooksul pidin tihti kella jälgima, et maski iga kolme tunni tagant vahetada. Ühel korral pidin tegema seda keset tundi, ülejäänud kordadel õnnestus mul maski vahetada vahetunnis. Kokku kulus mul terve päeva peale viis maski, mis teeks nädalas kokku vähemalt 25 maski. See tähendab pikemas perspektiivis suurt raiskamist meie niigi kliimasoojeneval planeedil.

Kõige keerulisem hetk saabus sööklas – mask tuli pikaldaseks ajaks ära võtta. Seal on õnnetuseks distantssi hoidmine komplitseeritud, kuna meie kooli söökla pole kuigi suur, mis omakorda soodustab tihedamat liikumist õpilaste vahel. Suundusin küll oma toiduga söökla kõige tagumisse ossa, kus

“

Tuli ette, et ma ei keskendunud käesolevale ainetunnile, sest hakkasin hoopis mõtlema, millal ma uuesti maski pean vahetama ja seejärel jätma meelde ligikaudse kellaaja.

veidi naiivselt olin arvamusel, et õpilasi ehk nii palju ei kipu ja saab natuke distantssi hoida, ent paari minuti pärast ilmusid klassikaaslasted, kes sattusid minuga siiski ühte

palju maske mul ühe koolipäeva jooksul kulus, tekitab pigem vastakaid tundeid. Kui igaüks kannaks kirurgilist maski – mida kõike tähendaks see meie keskkonnale?

lauda sööma. Pärast söömist pidin taas ka maski vahetama, nõnda läks kasutusele kolmas mask.

Vahepeal oli ebameeldivalt umbne hingata. Värskeemat õhku sai hetkedel, mil saabus aeg maski vahetamiseks. Eriti lämmatav oli varahommikul bussis, kuid ühtlasi mõnes klassiruumis, kus oli äsja tund lõppenud. Selle kõigega harjus ajapikku ära, ent milline vabastav tunne valdas mind koju jõudes, kui sain maski ära visata ja viimaks ometi normaalselt hingata.

Jah või ei maskidele?

Üldiselt möödus eksperiment edukalt, kuid samas esines sööklas olukord, mil oli võimatu maskita teistest distantssi hoida. Kirurgilise maskiga tuleb olla äärmiselt hoolas, sest eksimisruumi on küllaga. Lisaks tuli ette, et ma ei keskendunud käesolevale ainetunnile, sest hakkasin hoopis mõtlema, millal ma uuesti maski pean vahetama ja seejärel jätma meelde ligikaudse kellaaja. Niisamuti teadmine, kui

Võib-olla eelistada riidest maski, mis ei pruugi olla küll sama efektiivne, kuid on keskkonnasõbralikum alternatiiv tavapärasele kirurgilisele maskile.

Mitte, et ma tahaks väita, et maski kandmine on täiesti mõtetu ja kasutu. Ma ei mõista hukka neid, kes on otsustanud maski kanda, sest see on lõppude lõpuks kõigi enda vaba valik. Kahtlemata aitab see viiruse leviku tõkestamisele kaasa, ent kahjuks ei ole enamik inimesi suutelised maski õigesti kandma. Põhjus peitub maski kandmisega seotud mitmetes spetsiifilistes nõuetes, mida ei suvatseta täpselt järgida. Tänapäeva ühiskonnas, kus inimestele loeb eelkõige mugavus, tundubki see täpisealt järgimine nõudvat liialt vaeva. Miks pole maski kandmise kohustus mõnedes riikides end ära tasunud? Probleem ongi väärtalt kandmises. Seda enam tuleb tõdeda, et maskist on kasu üksnes õigesti kandmise korral.

REBASED OSCAREID JAHTIMAS

ELIS SAARELAID

Pärast pikka ja väsitavat dis-tantsõpet ning sellele järg-nevat lustlikku suve, sai sam-mud jälle kooli poole seatud. Nagu igal sügisel, oli Treffner täitunud verivärskete moti-veeritud ja veidike segaduses rebastega. Rebasepõlve pol-nud uustulnukatel võimalik aga väga kaua nautida, sest juba neljanda nädala lõpus toimus kooliaasta suursünd-mus - rebaste ristimine.

Selle aasta ristimise teemaks oli „Filmimaraton”: kogu üritus oli inspireeritud erinevatest filmidest, alustades traagilise „Titanicuga” ja lõpetades vaimuka „Bossbeebiga”. Päeva krooniks oli õhtul toimunud Oscarite gala, kus Oscarite jagami-se asemel kuulutati välja selle aasta kõige tragimid rebased.

Kibe joogipoolis läheb sõprade seltsis lihtsamalt alla.
FOTO: LIISA-LOTTA JÜRGENSON

Usinad rebased

Traditsioonilise tantsukava muu-sika ja kohustusliku *outfit*'i välja-loosimine toimus juba teise näda-la alguses. Samal päeval said iga klassi esindajad ka esimese doosi tõelist maitseelamust – koirohtu.

Peale seda hakkas kibekiire ette-valmistuste aeg pihta: oli vaja õp-pida tantsukava, meisterdada oma klassi lipp ja ka isiklik punane vaip (loomulikult oma klassi värvi) ning mõelda välja miskit, millega kogu kool „Ameerika talendil” pahviks lüüa. Ometi jagus rebastel aega ka oma jumalate poputamiseks. Eriti aktiivsed B20 rebased tõid jumala-tele ande juba esimesel koolipäe-val! Ei pidanud kaua ootama ka teiste klasside panuste järele. Mõ-nel päeval tõid oma koduseid küp-setisi ja pizzeria pitsasid lausa kõik paralleelid korraga: siis jagus nosi-mist ka teistele klassidele.

WAP ja lemmamütsike

Kindlasti ei unune kellelgi, kuidas ristimisenädala alguses esitas A19 väljakutse A20 esitada aatriumis WAP-tants. Väljakutse võtsid vas-tu aga hoopis tulevased võitjad ehk B20. Nii saigi kogu kool varajas-tel hommikutundidel nautida B20 meeleolukat esitust. Kas selline sündmuste käik võis avaldada ka

Õpetaja Marcus Hildebrandt – kõige roosam.
FOTO: JOEL RUUBEN SEENE

Tee peal kohatav Marco Tasane pääses ka pildile.

FOTO: DANIEL MC PPE

jumalatele ja aidata kaasa reaalse võidule? Samal nädalal pandi pihta ka Bzo legendaarne lemmamütsike, mida Hildebrandt kandis ristimise päeval koos oma erkroosa hommikumantliga. Mütsikese lunastamiseks oli tarvis esitada Ezo aatriumis ülistusluuletus.

Uus traditsioon?

Eelnevatel aastatel on ristimine olnud rohkem üheteistkümnendike ja rebaste vaheline üritus, et aga kaasata ka abituriente, otsustas jumalate klass korraldada hundipäeva. See oli päev, mil kogunud trefferistid said uusi ja rumalaid oma nõu ja jõuga täisväärtuslikeks trefferistideks kasvatada. Anti kasulikku stiilinõu: kanda tavarõivaste peal erksavärvilisi bikiine on väga šikk ning samuti võib väike akssuaar vihmavarju näol muuta kogu väljanägemise palju omanäolisemaks. Aatriumis esitati ka soovilugusid (enamasti olid repertuaaris Taukari lood) ning tantsiti mõni TikToki tants. Üritati hoolitseda ka teineteise armuelu eest: kord pidi rebane oma silmarõõmu välja kutsuma, kord aga oli vaja leida partner oma hundile. Igatahes: kasu

said kõik, kuid eelkõige siiski meie armsad rebased.

Lusikas!

Ristimispäeva hommikul pidid rebased tulema kooli tavapärasest varem – et aga kodust välja rutates jäi kindlasti nii mõnelgi hommikueine söömata, olid jumalad omalt poolt lahkesti valmis pakkuma isuäratavaid võileibu. Lisaks tuli kõigil kaasa võtta oma lusikas, et saaks mahlast salatit ikka haiguslevita-

mata süüa. Kõht täis, oli aeg teha üks ergutav hommikuvõimlemine. Kõlasid nii rahvamuusika lipulaev „Kaera-Jaan” kui ka vanad head lood kuikuulsatelt Trefferi rämmaritelt. Samuti said rebased teada oma klassijumalad, kes olid kõik filmidele vastavalt kostümeeritud. Vahetundides läbiti erinevaid filmitemaalisi punkte, näiteks õuduspunktis „Saag” räägiti oma tumedaimaid saladusi ja „Labürindijooksja” punktis läbiti traditsiooniline võimlas asuvat takistusrada.

Kinnipüütud kuulsused

Peale tunde alanud rebaste jooksu jaoks oli ilm vägagi soosiv: päikeseline ja soe. Klassid liikusid rongkäigus – jumalaid ülistades ning nende soovikohaselt lauldes ja hõisates. Teoks sai ka paljude rebaste hirm: „Kalapöeg Nemo” punktis klassikaline kala särgi alt läbi toppimine. Raekoja platsil oli aga vaja päästa Jack ja Rose uppuvat Titanicult ehk ülesandeks oli täita anum veega, kasutades erinevaid esemeid, näiteks svammi ja lusikat.

Punktide läbimise vahel jagus ris-

Kala, rebaste jubedaim õudusunenägu?

FOTO: LIISA-LOTTA JÜRGENSON

titavatel aega ka näiteks koos tänava muusikuga tantsu lüüa ning musitseerida: trummid ja *beatbox* on vägagi ikooniline duo. Humanitaaridel õnnestus ka paar legendi linna pealt üles leida: D20 püüdis kinni Marco Tasase, kellega neil õnnestus teha nii video kui ka pilt ning Ezo jõudis teha väikese klõpsu koos muusiku ja näitleja Peeter Volkonskiga. Paistab, et Ezo oli tuntud inimestega suhtlemises eriti tragi, sest päeva jooksul ilmus rebaste Facebooki gruppi ka Arnold Oksmaa palav tervitus tänavustele jumalatele. Samuti näis rebastele WAP-tants niivõrd palju meeldivat, et seda käidi Treffneri maine kõrgel hoidmiseks tantsimas isegi Härma kooli ees.

Üksiku vilistlase vanne

Rebaste filmi- (jooksu)maratoni üheks tipphetkeks oli kindlasti tavakohane vande andmine Hugo Treffneri kuju juures. Seekord olid

“

Ei saa mainimata jätta ka üht südantliigutavat seika: nimelt sai vande anda ka üks juhuslik möödakõndija C3 klassist, kellel omal ajal, 17 aastat tagasi, ei õnnestunud seda teha.

Mitte miski polnud ristimisel reeglitekohane, ka gravitatsioon andis alla.
FOTO: KRISTIINA ERNITS

kümnendikke vastu võtmas küllalised otse Sigatüükast. Ristitavad vandusid käsi südamel, et ei jää Seevri bingot mängides vahele ning samuti lubasid härmakatega seda vanainiaste asja mitte teha. Loomulikult lubati hoida Treffneri lippu kõrgel ning pidada piiri kunstiajaloo, koirohu ja teiste meele-mürkidega.

Ei saa mainimata jätta ka üht südantliigutavat seika: nimelt sai vande anda ka üks juhuslik möödakõndija C3 klassist, kellel omal ajal, 17 aastat tagasi, ei õnnestunud seda teha. Pisarad pühitud, oli rebastel

aeg teha veel viimased proovid ja ennast suureks galaks valmis seada.

Grandioosne gala

Samal ajal kui kümnendikud oma retke nautisid, muutus aatrium kui võluvael kuninglikuks peosaaliks. Peaukse juurest aatriumisse viis punane vaip, sammastel helendasid tulukesed, aatriumi kohal rippusid punased ja mustad vanikud ning õhupallid. Oodati saabuvat ööpimedust, mis tekitaks eriti piduliku tunde. Peagi hakkas aatriumisse kogunema desinfitseeritud kätega ja maskidega kaitstud õpi-

Rebaste kostüümid on tingimata ainulaadsed.
FOTO: MARI MÖTTUS

Kaunistest kostüümidest ühtivate sokkideni miski polnud juhuslik.

FOTO: DANIEL MOPPEL

lasi. Kahjuks polnud koroonaviiruse leviku tõttu sellel aastal võimalik vilistlasi koolimajja lubada, et aga kõik siiski suursündmusest osa saaksid, siis oli võimalik vaadata ürituse otseülekannet.

Gala esimeseks osaks oli uhke Ameerika talendi šõu, kus rebase pidid oma andekaid klassikaaslast koolile tutvustama. Rahva ilmselgeks lemmikuks osutus C20 huvitav kombinatsioon keemia katsest

ja *beatbox*'ist. Kuulutati välja ka rebaste jooksu võitja - B20. See tagas neile omakorda koha *dance battle*'i lõppvoorus. Kohtunikud hääletasid finaali ka säravad paarid humanitaarklassidest. Peale võistlejate eriti higist ja pingelist kehade õõtsutamist teatasid kohtunikud, et nende südamed oli võitnud energiline paar E-klassist.

Lõpuks oli kätte jõudnud õhtu oodatuim osa: klasside tantsukavade

esitamine. Tantsud olid meisterlikud ega jäänud alla eelmiste aastate omadele. Kaasati õpetajaid, nägime kuhjaga oskuslikke akrobaatilisi elemente ning nagu alati, esitleti oma ka paljast ihu. Tantsude puhul jäi ikka kehtima klassikaline reegel: mida nilbem, seda parem.

Paistab, et eelmise aasta jumalad C-18st algatasid uue traditsiooni üllatusesinejate näol. Kui eelmi-

Kaadreid meeleolukast jooksust.

FOTO: JOEL RUUBEN SEENE

FOTO: HOLGER DAHL

Suunurgad taeva poole, klassijuhataja ka.

FOTO: LIISA-LOTTA JÜRGENSON

sel aastal suutis C-18 esitada vägagi sensuaalse tantsu, taustaks kurikuulus „Toxic”, siis sellel aastal esitas jumalate klass meelelise etteaste Michael Bubl  lauluga „Feeling Good” ja Fergie looga „A Little Party Never Killed Nobody”.

Tähtsate otsuste langetamise ajal oli aeg naerda üks korralik k hut is ja vaadata k nnendike esindajate tutvustusvideot.

Võitja väljaselgitamine oli jumalatele tõeline v ljalutse ja seetõttu vajati kõvasti lisaiega.

Samal ajal kui D19 kuskil kooliruumides kõvasti pead murdis, sobitasid rebased aatriumis sõprussuhteid ja tegid üsnagi kummalist rituaali, mis tekitas k rvaltvaatajates kindlasti päris tugevat *cult'i vibe'i*.

“

Samal ajal kui D19 kuskil kooliruumides kõvasti pead murdis, sobitasid rebased aatriumis sõprussuhteid ja tegid üsnagi kummalist rituaali, mis tekitas k rvaltvaatajates kindlasti päris tugevat *cult'i vibe'i*.

Võit silme ees, ei ole takistuseks miski.

FOTO: PAULINE  OPIK

Reaalide võit

Peale kõikide ülesannete punktide kokkuliitmist ja pikka arutelu kuu-
lutati välja klass, kes olid pinguta-
nud iga etteantud väljakutsega ja
punktidegateistest ette jõudnud -
B2o! Reaalid olid peale mitmeaas-
tast vahet jälle võitnud ja tõesta-
nud oma mitmekülgust igal alal.
D19 paneb kümnendikele südamele,
et kõik olid tegelikult väga tub-
lid ja vääriskid võitu omal moel.
Samas ei tasu kaotusest väga nõrdi-
nud olla, sest ristimise tegelik ees-
märk on õppida oma klassi tund-
ma, luua mõnus õhkkond ja kõvasti
lõbutseda – kui kõik see õnnestub,
siis onngi suurim võit käes!

**Soovime B2o-le õnne ja jaksu tu-
levasteks väljakutseteks!**

JUMALATELT B2o-LE

**Roosa suhkruvatt, Barbie, „Kolmapäeval kanname roo-
sat”, roosad prillid, Külteri roosa juuksevärv - jah, neid
tunneme kui viit sõrme.**

**Nüüd saab aga viiest sõrmest kuus ehk roosa= Bzone
rebaste ristimise võit! Roosade keepidega entusiastlikud
noored ja nende klassijuhataja hr Hildebrandt näitasid
rebaste ristimise rajul reedel, et ühtsus ja koostöö viivad
võiduka lõpuni.**

**D19 soovib teile palju jaksu ja närve treffneristiks olemi-
sel ning järgmise aasta rebaste ristimise korraldamisel.**

**Samuti üks hea sõna enda Jumalatele
ei tee kunagi halba.**

FOTO: PAULIINE ÖÖPIK

B2o võit! Taaskord ulatakse karikas üle reaalklassile. Palju õnne!

MASKIKANDMISKOHUSTUS

HOLGER DAHL

Seoses hetkel tuntud viirusega on olnud maski kandmine kooli algusest saati Hugo Treffneri gümnaasiumis rangelt soovituslik, aga mitte kohustuslik. Soovimise küsimustiku vahendusel teada saada, mida õpilased arvavad, kas see tuleks muuta kohustuslikuks või mitte.

Õpilastel paluti vastata kolmele küsimusele:

Mis klassist Sa oled?

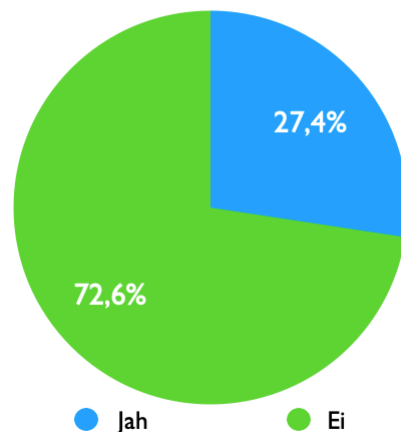
Kas Treffneris peaks olema maskikandmiskohustus? Palun põhjendage eelmise küsimuse vastust.

62-st vastanust 22,6% olid kümnenäädikud, 35,5% õpivad abituriumis ja kõige rohkem vastajaid (43,5%) leidis üheteistkümnendike seast. Tulemused ei olnud eriti üllatavad, teisel küsimusel olid eetatavad vastused tugevalt ülekaalus. Nimelt 72,6% vastanutest arvavad, et maski kandmine ei peaks olema kohustuslik. 3 inimest olid mõlemad vastused ära märkinud. Neil olid ka üsnagi ratsionaalsed põhjendused. Näiteks ütles üks vastaja, et kui oleks kohustuslik, siis võiks kool need ise õpilastele soetada, sest vastasel juhul võib kallite mas-

kide soetamine finantsraskustega peredele keeruliseks minna. Teine arvas, et see peaks kohustuslik olema ainult siis, kui Tartus tekib suur nakkuskolle ning kolmas vastaja sõnas, et maskid peaksid olema kohustuslikud ainult neile, kes on natukenegi haiged.

Need, kes eitavalt vastasid, põhjendasid oma otsust näiteks sellega, et maski kandes võivad tekkida hingamisraskused, mis põhjustavad peavalu ja/või -pööratust või mingil muul moel halba enesetunnet. Lisaks tõid nad välja, et ühekordsed maskid on kohutavad looduse saastajad. Väideti, et Tartus ei ole hetkel nii suurt kollet, et sellist vaeva näha, ning eelistati see siiski vabatahtlikuks jätta. Pöörati ka tähelepanu sellele, et paljud inimesed kannavad maske valesti, mis ei takista kuigi hästi haiguste levikut ning isegi õigesti kandes ei pruugi

Kas Treffneris peaks olema maskikandmiskohustus?

need eriti efektiivsed olla. Kolmandal küsimusel leidis ka võrdlemisi humoorikaid vastuseid: „Mul pole usku inimestesse”, „Vaba maa, vaba tahe”, „Mask on imelik” ja „Pikk seletus”

Jaatava vastuste andjate seas põhjendati oma vastust sellega, et maski kandmine on siiski hea takistus viiruse levikule. Üks vastanutest ütles, et maski kandmine oleks „stiilne ja mood” ning lisas, et maski kandmise kõrvalt võiks pöörata tähelepanu ka oma käte pesemisele. Arvati ka, et kuigi Tartu pole hetkel üks kolletest, siis võiks maski ikka kanda, et seda staatust hoida. Viimaseks põhjenduseks võib tuua selle, et kuna osadel haigetel ei pruugi esineda ühtegi sümptomit, siis nende kaudu võib viirus ikka levida ning mask võib seda takistada.

Maske leidub igasuguseid.

KUIDAS TÖÖTAB SINU TELEFON MOBIILSE RAHAKOTINA?

ANITA ALGUS, õpilasfirma Konnekt

Kindlasti on paljud inimesed kuulnud mitmetest võimalustest, kuidas kasutada endanutiseadet kui rahakotti - Apple Pay, mTasku või Rootslaste loodud Swish. Antud rubriigis sooviksin seletada tarbijale nende lahenduste tagamaid, kuidas päriselt nutimakse rakendus töötab.

Mis?

Selleks, et mobiiltelefoni kui rahakoti kasutamisest aru saada, peab Su sõnavara sisaldama ka terminit NFC (near field communication) kiip ehk eestipäraselt lähiväljaseade. Antud kiip võimaldab teha erinevaid andmevahetustoiminguid, ent viimastel aastatel on antud tehnoloogia saanud hoo sisse just maksete valdkonnas.

Kuidas?

NFC kiibi piiksutamine oleks ülekantult justkui drive- in tellimuse esitamine, lugeri tööaeg kui toidu ootamine ja toidu kättesaamine justkui vastus terminalilt. Mõlema eesmärgiks tagada kliendile mugavus, heaolu ning jätkusuutlik plas-

tikkaartide hulga vähendamine meie rahakottides ja prügi hulgas.

Miks?

Inimkond muutub iga päevaga üha enam sõltuvaks enda nutisõbra abikäest. Usume, et kuigi nutimaksete funktsioon on juba pead tõstmas, on selles palju arenguruumi, et muutuda turvalisemaks, lihtsamaks ja võtta üle terve maailm või esialgu vähemalt nuti-Eesti.

Mobiilsed maksed pole uus innovatsioon, neist räägiti juba kaheksakümnendatel ning 2000. aastate alguses, kui tudengid Tartust tõid turule võimaluse teha makseid SMS-i teel. Maastik muutus aga, kui Google ja Apple tõid turule mobiilsed rahakotid, mis võimaldavad teha makseid NFC tehnoloogiaga.

Oma õpilasfirmaga nägime turul puudust õpilastele suunatud lahenduste osas, sestap arendame välja tehnoloogiat õpilaspiletite, bussikaartide jms talletamiseks Sinu taskus. Meie eesmärgiks on muuta Eesti kaardivabaks, et me oleksime ka edaspidi digitaliseeruva maailma eesrinnas.

1 NFC toega telefon ja mobiilne rahakott

2 NFC kiip ehk telefon viiakse lugeri välja

3 Makse sooritamine

4 Luger saab telefoni NFC kiibilt makse sooritamiseks vajalik info

5 Suhtlus pangaga ning makse kinnitamine

**HEI SINA!
KAS TAHAD KA OMA ÕPILASFIRMAST
MIILANGUS KIRJUTADA? VÕTA ÜHENDUST MIILANGU
TEGIJATEGA NING VAATAME, MIS TEHA ANNAB !**

KES ON IMRE NÕMM?

ANETTE AMA

Kooliaasta esimeses Miilangus saame tuttavaks varem Anna Haava nimelises Pala Koolis õppinud Imre Nõmmega, kes särab nii 10.E klassivanema, klaverilegendi kui ka moeikoonina Treffneri korridorides.

Mis tõi Sind just HTG-sse ja humanitaarsuunda?

Hugo Treffnerisse tõi mind suur soov ennast täiendada ja sellel koolil on väga hea maine. Olen just siit kuulnud positiivseid emotsioone enesetäiendamise kohta. Lisaks on Treffneris kõva töökultuur - see on midagi, millest tahaksin ka osa saada.

Kui ma mõtlesin suuna peale, siis leidsin neid lühikirjeldusi lugedes, et humanitaarsuunast sobib edasi õppima minna ka õigus- või riigiteadust ja seda ma tahaksin arvatavasti ise edasi õppida.

Millega tegeled vabal ajal?

Sellel aastal on kõik väga palju muutunud. Kuna olen uues koolis ja kõik vajab uuesti ümberharjumist, siis on minu vabaaja tegevused samuti teistsugused. Praegu mulle meeldib uudiseid jälgida, artikleid lugeda, klaverit ja suupilli mängida. Muidu vahepeal võtan kätte ka raamatu ja vahepeal mängin arvutimänge. Eriti meeldib mulle arvutis malet mängida. Kuulan ka palju muusikat.

Milline riik kirjeldaks Sinu iseloomu kõige paremini?

Miks?

Ma arvan, et minu iseloomu kirjeldaks kõige paremini Suurbritannia ja Põhja-Iirimaa Ühendkuningriik, kuna ma olen nagu omaette saar ja mitmekesine. Kuigi mulle üldse kiidelda ei meeldi, siis realistlikuna

“

Mina koos kolme teise poisiga võtsime põhikoolis ette ka ülikonnapäeva. Me tegime ühekordse ürituse, kus võtsime kätte ja panime ülikonnad selga streigiks selle vastu, et meie koolis olid vabad reeded, kus õpilastel oli lubatud kanda ka dresse.

kõrvalt vaadates mulle siiski tundub nii. Mul on ka suur soov seista enda põhiväärtuste eest, nagu seda tegi ka Suurbritannia teise maailmasõja ajal.

Mis on Sinu kõige lemmikumad laulud?

Minu muusikamaitse on väga erinev ja lai. Üks on kindlasti Bart Howardi kirjutatud laul „In Other

Words”, tuntud ka kui „Fly Me To The Moon”. Sellest on väga palju erinevaid versioone ja kuulan neist nii mõndagi. Teine, mis on võib-olla inspireeritud mu vanemate diskoajastu muusikast, on Modern Talkingu „You’re My Heart, You’re My Soul”. See on selline 80.-ndate hõngulisem ning meeldib mulle väga. Retrol on üldse minu muusikamaailmas suur koht reserveeritud. Kolmas on „Mõtisklus” ja eriti meeldib see mulle Georg Otsa esituses. Need oleksid ehk kõige ülevahtlikumad minu muusikamaitse kohta.

Millisel ametil võib Sind tulevikus näha?

Mul eriti otsest selget sihti ei ole. Ma tean, kuhu poole tahan pürgida ja kuhu minna - see on Eesti riigile tagasi andmine. Oma tänu ja panuse andmine selle eest, mis riik on mulle võimaldanud. Tahan elu inimestele paremaks teha.

Kes inspireerib Sinu stiili? Kuidas Sa selleni jõudsid? On Sul mõnda moenõuannet?

Ühel suvel juhtusin nägema ühte Youtube'i kanalit, mis tegi ühe etiketi video. Mind hirmsasti haaras see ja ma hakkasin vaatama, kas sellel sisuloojal on veel sarnaseid videoid. Natuke oli. Aga kuna mulle tema loodud sisu väga meeldis, siis ma hakkasin ka tema ülejäänud videoid vaatama. Selle kanali nimi on Gentleman's Gazette. Tänapäevani jälgin seda. Sellest saigi see kõik alguse. Siiski mulle on juba väiksest saati meeldinud need „kraega särgid” nagu ema on öelnud.

Kuigi ma kandsin ka põhikoolis hästi palju neid pusasid ja kapuutsikaid, siis ma olen viimasel ajal võtnud ülikonnasuuna. Kusjuures mina koos kolme teise poisiga võtsime põhikoolis ette ka ülikonna-

päeva. Me tegime ühekordse ürituse, kus võtsime kätte ja panime ülikonnad selga streigiks selle vastu, et meie koolis olid vabad reed, kus õpilastel oli lubatud kanda ka dresse.

Moenõuande kohta ütlen veel nii, et tänapäeval on see kultuur läinud väga mitmekesiseks. Vahest mulle tundubki, et mitmekesisus on huvitav. Iga inimene on omalaadne. Kuigi ma propageerin ülikonna kandmist, siis ma absoluutselt ei sunni seda kellelegi peale. Sellepärast, et kui sa ikkagi ei taha, see sulle ei meeldi ja on ebamugav, siis sa ei ole enam sina ise. Ja sellist enese originaalsust peaks inimeses säilitama.

Kui ma midagi peaksin ütleva, siis kõige viisakam oleks see, et su riided oleksid korras: nad ei oleks mustad, nad ei oleks katki, nad ei oleks üleliia kortsus. See on juba lugupidamine omaette.

Miks just portfelli? Kas see tuleb ka moestiiliga kaasa?

Selles Youtube'i kanalil, mida ma vaatan, antakse ka väga palju teisi nõuandeid. Mitte ainult mood ja stiil. Näiteks missugune on kõige klassikaline välimus. Portfelli ongi mul just stiili pärast. Ma tean, et see pole niivõrd praktiline minu selja pärast. Kui ma teda ühel pool kogu aeg kannan, siis paraku mu selg kannatab. Aga see on lihtsalt stiili pärast. Ja samuti on ka sulle. Ma kirjutan ainult sulle, see on klassikaline ning sellega kirjutades väsitab käsi vähem. Pastakat ma kasutan üsna harva.

Mitu ülikonda Sul kodus on?

Mul kodus 4 ülikonda ja 3 pintsaikut ning veel hunnik viigipükse. See on hea algus, ma arvan.

Mis Sa arvad, kas ülikonna kandmine jääb kestma?

FOTO: ANITA ALGUS

Ma arvan, et see jääb. Ma ei usu, et see on faas. See on praktiline ka sellelt kohalt, et kui ma vanaks jään ja väga ümarusse ei kasva, siis ei pea ma uusi riideid eriti ostma.

See, et ma ülikonda kannan ei tähenda seda, et ma tahaks teistest üle olla. See on osa minu isiksusest. Mul on suur soov näidata lugupidamist teiste inimeste vastu. Tom Ford on hästi öelnud, et hästi riietumine on üks lugupidamise suurmärk.

Kas Sa kannad vabal ajal ka ülikondasid?

Ütleme nii, et kui ma peale koo-

li koju lähen, siis ma olen natuke laisk ja ülikonnast ma ennast välja vahetada ei viitsi. Aga muidu kodus olles ma kannan ikka polo-särke või triiksärke. Jooksmas ma ülikonnaga ei käi. Tööd tehes samuti. Dresse vahest kannan ka, aga ainult kodus.

Kui Sa oleksid supp, siis milline?

Esimene supp, mis mul pähe tuli sellega seoses on seljanka. Sellepärast, et seal on nii palju erinevaid lihatooteid: sinki, vorsti ja kõike seda. Selline mitmekesisem lihavaliik, aga siiski eristuv ja omamoodi. Muidugi seljanka on ka mu lemmiksupp.

**INGEMARI ORG –
LENNUKAS TEGUTSEJA
12.A KLASSIST**

Ingemari Org on tegus ja alati positiivne 12.a klassi õpilane. Tema päevad on väga mitmekesised ja oma gümnaasiumiaastatel on ta juba palju korda saatnud. Sain Ingemariiga kokku, et veel rohkem temast ja ta huvitavast elust teada saada.

Kui kohtuksid täiesti võõra inimesega, siis kuidas ennast tutvustaksid?

Tere, mina olen Ingemari. Tulen Tartust, olen täiskohaga õpilane, armastan koeri, meeldib küpsetada, sporti teha ja duši all laulda.

Millega tegeled vabal ajal?

Vabal ajal kokkan, jalutan koeraga, teen trenni (käin MyFitnessis). Õhuti loen raamatuid ja kui aega on, siis saan sõpradega kokku. Koos mängime tihti kaardimänge.

Arvatavasti oleksin keemia, vahel tüütu, aga samas nii põnev.

Huvitav fakt Sinu kohta?

Mulle meeldib kala püüda ja olen sulgpallis kolmekordne Tartu linna ja maakonna meister, ehkki sellest on juba päris hea mitu aastat möödas.

Varjatud talent?

Olen laulmises hea, põhikoolis tegelesin sellega päris palju.

Lemmikaine koolis?

Matemaatika.

Kuidas kirjeldaksid Sind klassikaaslased?

Mulle on öeldud, et ma olen klassi kõige sõbralikum tüdruk. Arvan, et nad ütleksid veel, et ma olen lühike ja energiline.

Sa oled üpris innukas kodukokk. Kuidas avastasid kokkamise?

Väiksest saati olen aidanud emal ja vanaemal süüa teha. Algklassides alustasin iseseisva kokkamisega. Alguses oli raske. Mäletan, et küsisin vanaemalt pannkoogi retsepti. Vastuseks sain, et ta pole kunagi tooraineid koguseliselt mõõtnud ning et seda tuleb tunde järgi teha. Esialgu jäi see mõistmatuks, ega mul tol hetkel mingit tunnetust ju polnudki. Kokkamine hakkas aga meeldima ja nüüd järgin isegi retsepti pigem harva. Enim küpsetan pagaritooteid, kuid teen endale ka igapäevaselt süüa, sest vanemad ei jaga minu joovastust valdavalt taimsest toitumisest.

Kuidas sündis idee luua õpilasfirma?

Tegelikult ei olnud see minu algatus. Sarah 12.c klassist tuli minu juurde jutuga, et kas ma oleksin huvitatud temaga leiutajate konkursile minemisest. Meil oli algselt teine idee, aga see nõudis tehnoloogiate kasutamist, milleni õpilasfirma ressursidega poleks olnud võimalik jõuda. Siis hakkasime mõtlema oma igapäevaelu üle ja tundsiime, et saaks rattale midagi põnevat luua.

Mida oled pidanud seoses õpilasfirmaga ohverdama ja mida oled sellest kogemusest

võitnud?

Ohverdusi olen pidanud tooma unetundide, sotsiaalse elu, õpitulemuste, hobide ja peresuhete arvelt. Teekond oli väga raske, aga sellist kogemust ei ole võimalik mujalt saada. Tunnen, et ma olen arengus suure hüppe teinud. Ma õppisin oma nõrkusi ja tugevusi märkama, arendasin spetsiifilisemaid oskusi (müügitöö, kommunikatsioon suurfirmadega jne) ja sain aimu, kuidas ettevõtlus üldse töötab.

Kas oled mõelnud ka tulevikus ettevõtlusega tegeleda?

Olen mõelnud, aga pole veel kindel. Usun, et selleks peaks olema hea idee, praegusel ajal on konkurents üsna tihe.

Kuidas sattusid ASSE-ga Saksamaale?

Idee tekkis juba põhikoolis, aga esialgu jäi minemata, sest kartsin klassi kordama jääda. Kui endine klassiõde Grete vahetusaastale Lõuna-Koreasse läks ja sellest rääkis, läksin isegi õhinasse. Otsisin vajaliku informatsiooni välja ja olin ise juba mõtetes aastaks minema sõitnud, aga vestluses vanematega mõistsin, et sellised ettevõtmised ei toimu üleöö. Ema oli väga vaimustuses, kuid isa, kelle arvamus mulle ehk isegi olulisem oli, arvas, et ma hakkan kahetsema ja suhtus ideesse pigem negatiivselt. Tahe minna oli aga ikkagi nii suur, et otsisin edasi ja nii avastasingi, et ASSE pakub ka lühiprogramme. Tegelikult tahtsin minna Šveitsi, kuid lühiprogrammis olid valikus vaid Itaalia, Hispaania ja Saksamaa. Plaan oli minna kaheks kuuks ja et nii lühikese ajaga uut keelt sel-

Kuu või päike? Päike
 Kass või koer? Koer
 Kontaktõpe või e-õpe?
 Kontaktõpe
 Kohv või tee? Tee
 Jalgratas või auto? Jalgratas
 Raamat või film? Raamat
 Must või valge? Valge
 Soe või külm? Soe
 Wrap või salat? Wrap

Ingemari soovitus:

Raamat: Paul Coelho „Alkeemik”
Film: „The Game changers”
Teleseriaal: „Suure paugu teooria”
Laul: Børns „Electric love”
Sotsiaalmeediakanal: Snapchat
Toit: hummus, tofu

geks ei saa, valisin sihtkohaks Sak-
 samaa.

**Eredaim mälestus program-
 mist?**

Oh, need kaks kuud ongi üks ere
 mälestus. Mind võeti väga südama-
 likult vastu, nii peres kui ka klassis
 ja juba esimesel nädalavahetusel
 kutsuti mind teise linna sünnipäe-
 vale, nii armas!

**Missugune õppeaine oleksid
 ja miks?**

Arvatavasti oleksin keemia, vahel
 tüütü, aga samas nii põnev.

**Kelleks tahtsid väiksena saa-
 da? Kelleks nüüd?**

Väiksena tahtsin saada loomaars-
 tiks, kuid siis mõistsin, et ma ei
 taha loomi magama panna. Hetkel
 ei tea, kelleks saada tahan, ilmselt
 midagi meditsiiniga seotud.

Kuidas sattusid Treffnerisse?

Juba 5. klassis mõtlesin Treffneri
 peale, millegipärast tundus see ai-
 nus ja õige valik. Üheksanda klassi
 lõpus, kui veidi kahtlema hakkasin,
 innustasid treffneristidest sõbrad
 ka muidugi siia tulema.

Kes on Sulle eeskujuks?

Minu vanaema. Ta on imeline röö-
 pähkleja ja ta teadmised ulatu-
 vad mitmesse valdkonda. Ükskõik,
 mida ma talt ei küsiks, saan vastu-
 se.

**Mida ütleksid oma 10-aasta-
 sele minale?**

Paiguta oma ressursse sellesse, mis
 sulle tähtis on, kõiges ei saagi per-
 fektne olla.

**Õpetaja ütlus või mõttetera,
 mis on meelde jäänud.**

“Miks surid dinosaurused välja?
 Sest isane tegi mhm, aga emane
 vastas mkm.” - Madis Reemann

FOTO: INGEMARI.ORG

OH @S66GIAEG, OH @S66GIAEG, MILLAL SINA TULED?

MARI LEPP

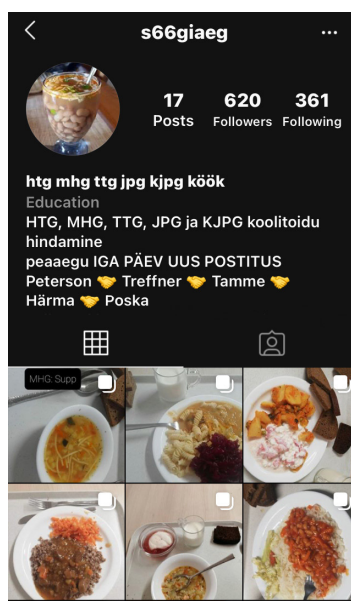
Alanud on kooliaasta uute tuultega. Üks värskem uudis on sel aastal loodud Instagrami kasutaja nimega @s66giaeg, kus Tartu viie suurima gümnaasiumi õpilased jagavad oma koolitoidelamusi. Kõlab ootamatult? Heidame lähema pilgu @s66giaja tegevustele.

Teatakse, et kasutaja @s66giaeg looja on Miina Härma Gümnaasiumi õpilane. Nende koolitoitu on hinnatud kõigis postitustes, mida on 27. septembri seisuga tehtud 15. Sellele järgnevad Hugo Treffneri gümnaasium 14, Tartu Tamme gümnaasium 12, Kristjan Jaak Petersoni gümnaasium üheksa ja Jaan Poska gümnaasium kuue arvustusega (viimase väike hinnangute arv tuleneb nädalajasest distantsõppest). Hinnatakse kümne palli süsteemis ning lisatakse konkreetne selgitus, mis oli maitsev ja/või mis oleks võinud parem olla.

Esimene postitus on tehtud 7. septembril ning enam-vähem on jäädud truuks lubadusele uudishimulikke võimalikult tihti informeerida. Põhimõtteliselt on võimalik saata iga kooli õpilasel koolitoidu pilt koos hinnanguga sellele kasutajale, kui just ei ole välja kujunenud kindlad isikud, kelle tundlik maitsemeel on juba varasemalt heaks kiidetud. Avalikkusele ei ole teada ükski hindaja, samas võib märgata teatud mustreid: näiteks Treffneri toitade kohta on iga päev just taimetoidusööja oma arvamust avaldanud, mõnel teisel

koolil tuleb välja nii XL-portsu kui ka teiste valikute hinnang.

Saame nentida, et koolitoidud on kõigis koolides küllalt sarnased. Osalt on see tingitud sellest, et JPG-s ja MHG-s on toitlustajaks Dussmann ning KJPG-s ja TTG-s Daily, HTG-s aga hoopis Toidutorn. Teine põhjus on aga klassikaliste toitade pakkumine: peamiselt kartulid või makaronid lihakastmega, tatar soustiga, riisiroad ning kõrvale peedi-, porgandi- või lehtkapsasalat. Vähem pakutakse ube ja läätsi ning ka Treffneris populaarsed ahjuroad on teistes kooli-

des harvaesinevad. Kõigis koolides kiidetakse korduvalt püreesuppe, ent klassikalisi suppe laidetakse. Näiteks kinnitavad seda kommentaarid Treffneri supi kohta: „See oli hernesupp aga ma ei näinud herneid.” ja Tamme gümnaasiumi supi kohta: „Supp oli liiga ükskõlgne (pluss kalasupp on alati nii võinuks kohutav)”. Kalapäevad on üleüldse üha ebapopulaarsemad

– hinnang Miina Härma gümnaasiumist: „Kalapöev pigem ei tekita hzid emotsioone aga muu oli v2ga maitsev” võtab selle terava vaidluskoha lühidalt kokku. Samuti kahtlevad õpilased uutes roogades („6/10, sai tädilt söimata + kastmes olevad seenepoisid ei meeldinud, ...” või „3/10, hea salat oli jälle otsas, arvasin, et on munavorm aga hoopis kohupiimavorm???? juurviljad head as always”) ja mitte kõige usaldavamad salatite puhul („8/10, [toit] oli hea aga salat veits jälle imelik” või „7/10, Salat oli yсна halb aga muu oli suurepärane”).

Kuna meie koolis õpilastelt koolitoidu kohta arvamust ei küsita, siis miks ka mitte kasutada infot sellelt Instagrami kontolt. Mõneti on @s66giaeg hea viis õpilaste toidueelistuste uurimiseks, arvestades loomulikult tõsiasja, et hindajaid on iga toidu kohta täpselt üks, mis tagab vältimatu subjektiivsuse. Maitseeelistused on isiklikud, seepärast on koolisöögi hindamine keeruline, ehkki mingist piirist peaks olema ühine arusaam „maitsvast” toidust. Sööklatoit ei ole ilmselgelt võrreldav restoranis pakutavaga, aga õpilaste ütlused „9/10, retsilt hea pikkpoiss, leib, salat, kaste... kõik oli imeline, super saavutus Dussmanilt”, „10/10, Immaculate maitseelamus, riis oli kenasti parajalt keedetud, kastmel oli mõnusalt tomatine mekk, oivaline roog”, „10/10, lasanje oli imeline, salat ka, ja kaste sobis hästi kokku” ning „10/10, ülihea lõuna, kartul oli ka lih perfekto” annavad aimu ka suurepärasest saavutusest niisama tavalises kohas, nagu seda on koolisöökla.

SEKS, ARMASTUS, VANEMAD JA PARTNERID

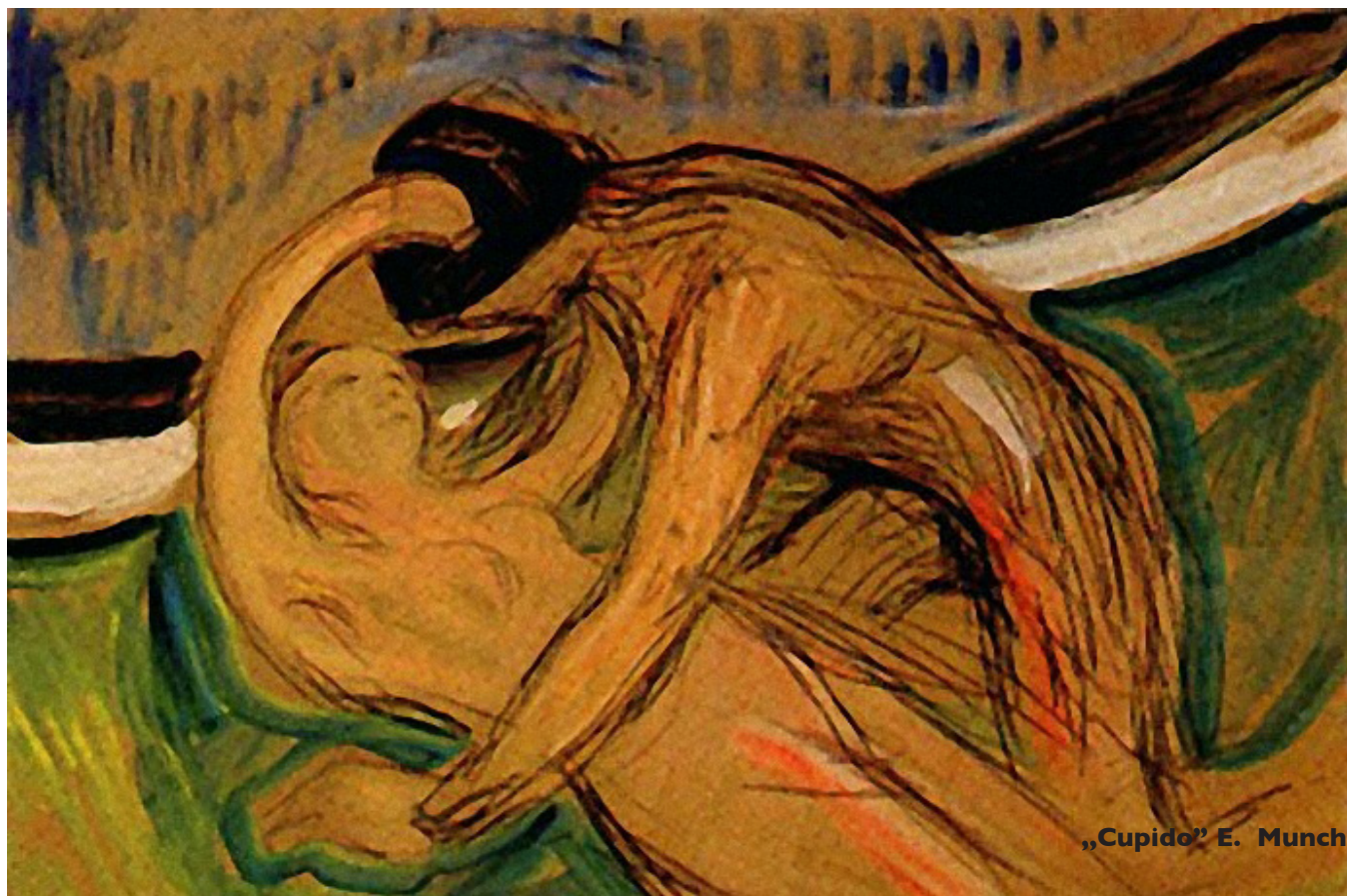
ELO SAAL

Mäletan lasteaiast ühte poissi Ottot, kes mulle ükskord lõunasöögi ajal kõrva sosistas, et ma kõva häälega üle kogu söögiruumi „seks” ütlesin. Tol ajal polnud mul veel sõna tähendusest mitte mingit aimu, nii et võtsin väljakutse kõhklemata vastu. Üleloomiline naerupahvak oli mulle üllatuseks, seega arendasin teemat edasi, pärides kasvataja Üllelt, miks kõik naeravad. Ülle kommentaar on mulle tänapäevani arusa-

matuks jäänud ja olen väga tänulik, et mul jagus taipu ka juba siis sellesse kriitiliselt suhtuda: „Ma ütlen teile, lapsed, seks ei tähenda absoluutselt mitte midagi.”

Kannustatuna kogu lasteaiarühma naerualuseks jäämisest läksin koju ja küsisin emalt, mida tähendab „seks”. Kodus seletati mulle asi korralikult ära, misjuures põhirõhk oli laste saamisel ja üldse kogu protsessi ilususes. Hiljem põhikoolis omandas asi ka tava-

päraselt võika varjundi, mis eaga kaasnevas materiaalsuses igati loomulik on - 14. aastased poisid eelistavad oma vaba aega peale tundide lõppu kulutada mitte eelkõige rahu, harmoonia ja õndsas seksuaalsuse ilu teemadel vestlemisele, vaid pigem Siriuse või Fastersi lõgaburksi nosides juhuslikult ühinenud klassiõdedele elementaarseid roppusi seletades. Kuulsin ju minagi anekdoote või õppisin ropendama, sain teada mis on seksuaalne ärakasutamine, pedofilia või lihtlabane pornograafiagi.

„Cupido” E. Munch

Rõhutan üle: oma esimesel kokupuutel terminiga „seks” seostus see eelkõige terminiga „ilus”. Kuigi eakaaslaste maailmapilt oli pealiskaudselt valdav, ei jõudnud see kunagi sügavamate tasanditeni, st. ma ei arvanud kunagi päriselt, et süütus võiks olla häbiasi või et mida rohkem seda uhkem või et auk on auk. See on tavaline, et mis on seks, saadakse teada oma eakaaslastelt. On imelikke vanemaid ja imelike eakaaslaseid, kellelt kummaltki võib olla kord hea ja kord halb uut informatsiooni omastada. Saatusega võidu joosta ei saa, ent ei ole vaja vastandtegevusena sõna „seks” ka mitte millekski tembeldada.

Seksuaalteadlikkuse tõstmisega kardetakse, et see õhutab noori varasemas eas seksuaalsust ka praktiseerima. „Mida vanemad sulle ei rääkinud” saatejuht Epp Kärsin avaldab saadetesarja esimeses episoodis statistika, mille kohaselt seksuaalteadlikkuse suurenedes lükkub hilisemaks ka noore esimehe vahetõttu.

Ma usun, et suurel üldsusel minealistest on oma vanematega

“ Vanema arvamus loeb lapsele rohkem kui eakaaslaste oma ja seda ei pea kartma väljendada ega ka vastu võtta, kuigi ebamugav on küll

seksuaalsuse teemadel väga ebamugav rääkida. Üldjoontes arvan, et süüdi on vanemad, kelle jaoks on seks tabuteema ja kes kardavad oma lastele sellest rääkida. Sama mentaliteedi üle võtnud lapsed kardavad hiljem vastastikku vanematega rääkida. Selline tunne lapsevanemas (kui laps on väike ja „rikkumata mõtlemisega”) on looduslikult palju ebaloomulikum, kui valdkonnaalaselt mitte midagi teadva lapse uudishimu. Vanema arvamus loeb lapsele rohkem kui eakaaslaste oma ja seda ei pea kart-

ma väljendada ega ka vastu võtta, kuigi ebamugav on küll. Kui seksist ei julgeta rääkida oma vanematega, on tõenäoline, et seda on ebamugav hiljem teha ka oma partneriga, mistõttu võib sattuda seksuaalse rahuldamatuse konditsiooni.

Öeldakse, et hea seksi saladus on armastus. Romantilise mõtteviisi lükkavad ümber intervjuud pornonäitlejatega, kelle sõnul ei pruugi armastus ja seks kuidagi seotud olla. Ratsionaalselt mõeldes on neil õigus, irratsionaalselt (vaimselt) ja pikas perspektiivis mitte. Kui seksuaalteadlik inimene on otsustanud ennast jagada ainult inimesega keda ta armastab ja usaldab, on tegemist pikema perspektiivi mõtteviisiga, kui seda on õhtu jooksul tekkinud iha rahuldamise soov. Seksuaalsus kahe inimese vahel on teekond, mille ilu saladus peitub armastuses. Sel juhul muutub termin „seks” lauses *the greatest ingredient of sex is love* mitte ühekordseks ürituseks vaid ühe uue elu tahu avastamise protsessiks, jäämata pinnapealseks ja tundmatuks, vaid saades vahendiks mõistmaks saladuslikku inimest.

Seksuaalne rahuldamatus

Meedias palju tähelepanu pälvinud ja ka nime all Armastuse Maaletooja tuntud Epp Kärsin tähendab seksuaalset rahuldamatust problemaatiliseks ja levinud sümptomiks, mis ka näiteks Vahur Joa arvamusel „tekitab sisemist frustratsiooni, mida tihti elatakse välja teiste peal”. On alust arvata, et üldse sellise probleemi eksisteerimine saab ka suuresti hoogu kehvast seksuaalkasvatusest, mille tulemusel ei suudeta paarisuhtes korralikult rääkida mida siis üks või teine tahab, olla lõdvestunud ega nautida jumalast antud protsessi. Põhiline sümptom on see, et ei teata et seks on hea ja tore, ei räägita et pole tore, ei räägita kuidas oleks tore ja teeseldakse orgasmi. Seksuaalse rahuldamatuse väljundiks võib lugeda näiteks õelat klatši või mandunud netikommentaariumi.

LUULENURK

Inspireeritud Billie Eilishi laulust „everything i wanted”
 Anonüümne üheteistkümnendik

Valu mu südames ja keha sees,
 võtaks vaid keegi need minult.
 Sügav ja tume on tühjus vees,
 kui igavikku kaon
 Sõpruselt.

Ühe kirjaniku elutööst Aadi Parhomenko

1831. aasta 22. juulil,
 kui suvi laulis täiel huulil,
 sai ta valmis, teine „Faust”.
 Täidetud lõpuks oli elutöö kaust.
 „Kobav ja poolik” siin täiust ei taganud
 ja rahvani võis jõuda teos vaid siis,
 kui autorit surm juba tabanud.

a(rmast)us Anonüümne poeet II

tihti leian end mõtetest - lõpmatu kahetsus
 kuid mis asi on veel - armastus?

ehk midagi head?
 mine sa tea

midagi ilusat - lilled ja liblikad,
 taustal meri, kumamas sinakalt

aga kui kord tuleb mõõn või langus
 on siin keegi, ütlemas, “see on vaid algus”

NUPUNURK

5	9							1
				8				
			1		4		2	5
3	6		8	7			9	
	5		6		1	2	7	
	8							6
				6		8	4	
2	4	8	9	1	7		5	
6	3				8	9		

		2	8		6	7		
8		3		9			6	
9			2				1	
			4					
2					9	4		
4							7	5
	1	4	3	2	8			
5	9		1				2	
	2		9				4	